

MASARYKOVA UNIVERZITA

Pedagogická fakulta

Psychologie duševního vývoje

Seminární práce

Téma: ***ŠKOLNÍ DÍTĚ VE ŠKOLE A V RODINĚ***

Zadáno: Mgr. Mojmír Snopek

Vypracoval: Václav Jakoubek

Cílem mého pozorování bylo zaměření na děti v období mladšího a středního školního věku. Měl jsem možnost navštívit dítě předškolního věku, děti ve druhé třídě a dítě v páté třídě. Sestavil jsem si pár otázek, které jsem v rozhovoru pokládal dítěti v každé věkové skupině.

Nejprve jsem se zaměřil na dítě předškolního věku:

Otázky jsem pokládal Markétce, která se styděla mi rozhovor poskytnout, ale za pomoci její sestry se nakonec rozprávěla a podala mi odpovědi, které jsem potřeboval. Do školy se těší a od školy očekává, že bude dostávat samé jedničky. Při otázce na co se těší mi odpověděla, že se těší na ostatní děti. Ve všední den ráda vyrábí papírové hračky a jezdí na koních, což mně velice překvapilo, ovšem jezdí na koni se setrou, protože její sousedka vede jezdeckou školu. O víkendu pomáhá na zahradě mamince, trhá květiny a hrozně ráda otevírá tatškovi pivo. Na dotaz, co si představuje pod pojmem kamarádství mi nedokázala odpovědět, tak jí sestra napovídala a nakonec mi odpověděla, že kamarád je to, že si s ním může hrát.

Při kreslení obrázku si vybrala pastelky a nakreslila tenistu

Celý tento rozhovor byl spíše monolog a dítě mi zpočátku odpovídalo ano, ne a nevím. Po zapojení sestry začala více komunikovat a bylo vidět, že je na svoji sestru hodně upjatá. Také má ráda jejího přítele, který hraje tenis a proto také nakreslila tenistu. Její pozornost netrvala dlouhou dobu.

Poté na dítě navštěvující druhou třídu:

Ptal jsem se holčičky Aničky, která je inteligentní a energická a s velikým nadšením mi poskytla rozhovor a nakreslila obrázek.

Na první dvě otázky, zda-li se do školy těšila a jestli školu navštěvuje ráda jsem odpovědi podle její aktivity tušil a byly obě kladné. Poté jsem jí položil otázku, na co se do školy nejvíce těší a odpovědí byl předmět psaní, ale mezi její nejoblíbenější předměty patří i prvouka, na které jí baví učit se o zvířátkách a kytíčkách. Ovšem nebaví jí počítání a matematiku by zrušila. S dětmi má vztahy dobré a kamarády má z okruhu školy a kroužků, které navštěvuje. Na otázku, co si myslí o paní učitelce mi odpověděla, že je hodná a má jí ráda. Učí se sama a škole věnuje denně 6 hodin, kde jsem poznal, že nemá správný pojem o čase. Poslední na co jsem se Aničky zeptal, co si představuje pod pojmem kamarád. Odpověděla mi, že kamarád je Barunka, ptal jsem se tedy dál, jaké má mít vlastnosti a na to podala odpověď, že kamarád má být hodný a hezký.

Při kreslení obrázku si vybrala pastelky a nakreslila Barunku

Ptal jsem se jejich spolužáků, jak s Aničkou vychází a všichni odpověděli, že ji mají rádi a že je hrozně hezká malířka.

V této třídě byly viditelné rozdíly mezi dětmi, bylo vidět, které děti jsou inteligentnější, což v předškolním věku ještě moc poznat nešlo. Některé měly pěkně rozvinutou slovní zásobu a téměř nikdo se nestyděl. Celá třída ožila při hodině čtení, kdy byly všechny děti aktivní a aktivita jim při této činnosti vydržela opravdu celou hodinu.

Poté jsem pozoroval chování dítěte navštěvující pátou třídu základní školy v rodině:

Jednalo se o mého bratrance Honzika, se kterým už byl rozhovor na jiné úrovni, pozoroval jsem, že už přemýšlí lépe.

Do školy se ještě stále těší, ale už ne na samotnou školu, ale pouze na kamarády. V rodině musí fungovat určitý systém a když je vše v pořádku, tak má Honza přístup na PC. Pokud dostane špatnou známku, tak má na PC zákaz až do té doby, než nepřinese známku opravenou. Díky tomuto systému má motivaci se učit a tak to i chápe. Rodiče ví, že není hloupý a naučit se dokáže velmi rychle, tak chtějí, aby své inteligence využíval. Jednu dobu byl problém, kdy byl objeven šikany a do školy se netěšil. Rodiče řešily správně a Honzovi dlouhou dobu domlouvali, že facku musí vrátit. V tomto případě absolutně selhala škola, ale v rodině se vše vyřešilo.

Neustále chápe, že musí fungovat určitý systém a bude vše v pořádku.

Jeho pozornost ovšem vydrží krátkou dobu. Domácí úkoly dělá sám a rodiče mu pomáhají se zkoušením.

Na rozhovor s učitelem jsem si sestavil otázky a odpovědi jsem zaznamenával a uvedu je zde:

Jak vnímáte aktuální postoje rodičů ke škole?

Snažím se o citlivý přístup a porozumění jak dítěti, tak rodičům a vždy se snažím směřovat názory a rozhodnutí rodičů ve prospěch dítěte.

Myslíte si, že se postoje rodičů různí?

Ano, velmi. Někteří se snaží přenést zodpovědnost za výchovu a vzdělání pouze na školu.

Do jaké míry ovlivňují postoje dětí a adaptaci dítěte na školní prostředí?

Vztah a názory rodičů na školu ve velké míře ovlivňují adaptaci dítěte na školní prostředí. Z pohodové rodiny přichází pohodové dítě.

Jaké jiné faktory podle Vás ovlivňují adaptaci dítěte na školu?

Prostředí, ze kterého dítě vychází – hlavně rodinné, školní, dále školní zralost, zdravotní stav dítěte, média.

A jaké faktory jsou podle Vás nejdůležitější?

Především si myslím že je nejdůležitější rodinné prostředí, ve kterém dítě vyrůstá a dále školní zralost dítěte.

Rozhovory se velmi lišily a s přibývajícím věkem dítěte bylo vidět, že lépe přemýšlí. V určitých věkových skupinách se děti lišily a některé vynikaly v tom, jiné zase v něčem jiném. V předškolním věku nebyly rozdíly patrné, když jsem přímo zkoumal pouze jednu holčičku.